

Csúszó fahasáb

Eszközök:

- Asztalhoz erősített állócsiga
- Lapos fahasáb, teljes tömege $M = 80$ g. Erre a 6 db anyacsavar ráhelyezhető
- 6 db anyacsavar, egynek a tömege $m = 10$ g
- Négyzet alapú hasáb, teljes tömege $M = 80$ g
- kb. 1,5 m hosszú, mindkét végén hurokkal ellátott fonál
- Mérőszalag, vonalzó

A mérés menete:

A lapos fahasábot a legnagyobb oldallapjával fektessük az asztalra. A rajta lévő kampóra akasztott fonalat vezessük át az állócsigán, és a másik végére akasszuk a négyzet alapú fahasábot!

A mérést indítsd úgy, hogy az asztalon fekvő testen van mind a hat anyacsavar. A mérés folytatásában egyesével haladva helyezd át a csavarokat a fonálon függő testre. Ez összesen 7 lehetőség. A fonálon függő test teljes tömegét az éppen rajta lévő csavarokkal együtt, mindig jelöljük m_1 -el. Az asztalon fekvő test teljes tömege, az éppen rajta lévő csavarokkal együtt pedig legyen mindig m_2 . Tehát az m_1 és m_2 tömegek külön-külön változnak, de összegük állandó marad.

Az asztalon lévő hasábot mozgassuk olyan helyzetbe, hogy a fonál másik végén lógó másik hasáb alja h távolságra legyen a talajtól. A h magasság minden mérésnél 10 cm legyen!

Lökésmentesen engedd el az asztalon lévő m_2 hasábot! Az m_1 test padlóra érkezése után m_2 hasáb még s utat tesz meg.

Feladatok:

1. Mindegyik $m_1 - m_2$ tömegpár esetén a h magassághoz mérj s utakat! Az adataidat foglald táblázatba! Ábrázold az s utat a m_2 függvényében! Milyen függvénykapcsolat van a két változó között?
2. Elméleti levezetéssel alkoss meg egy olyan összefüggést, mely kapcsolatot teremt a lapos fahasáb és az asztallap közötti μ csúszási súrlódási együttható értéke, valamint az ismert m_1 , m_2 , h , és s értékek között!
3. Az általad elkészített összefüggés segítségével az előző mérési adatokat felhasználva határozd meg a μ csúszási súrlódási együttható értékét!
4. Hozz létre olyan összefüggést, melynek alapján az ismert tömegek, illetve a számolt csúszási súrlódási együttható felhasználásával a fonálban ébredő F erőt minden mérésnél ki tudod számolni! Számold is ki! Az adataidat foglald táblázatba, valamint koordináta-rendszerben ábrázold az F fonálerőt az m_1 tömeg függvényében!
Melyik $m_1 - m_2$ tömegpár esetén lesz az F fonálerő legnagyobb?
5. Matematikai megfontolásokkal is igazold az $F(m_1)$ függvény szélső értékének a helyét!

A feladatok kidolgozása során szükséges elméleti levezetéseket, megfontolásokat is jegyezd le a feladatlapra!

EREDMÉNYES MUNKÁT KÍVÁNNAK A VERSENY SZERVEZŐI!

S. P.